

A vízkereszt, más néven háromkirályok vagy epifánia egy keresztény ünnep, amelyet általában január 6-án ünnepelnek, ám a római katolikus egyházban sok helyen a legközelebbi vasárnapra tolják el az egyházi ünneplését. A nyugati kereszténység minden évben ekkor emlékezik meg a napkeleti bölcsekről – a hagyomány szerint a nevük: Gáspár, Menyhért és Boldizsár.

Ezeknek a neveknek mind január 6-án van a névnapja. A keleti keresztény egyházak Jézusnak a Jordán folyóban Keresztelő Szent János által való megkeresztelkedését ünneplik ezen a napon. (Az ónaptárat használó keleti keresztény egyházak a Gergely-naptár szerinti január 19-én tartják, mivel a Julianus-naptár jelenleg 13 nap késésben van a Gergely-naptárhoz képest.) Vízkereszt ünnepe a „karácsonyi tizenketted” (tizenkét napos ünneplés) utolsó napja, és a farsang kezdete.

Az epifánia a görög epiphaneia szóból ered, amelynek jelentése „megjelenés” (a „megjelenni, feltűnni” igéből). Ezen a napon a nyugati egyházakban három eseményt ünnepelnek: a napkeleti bölcsek vagy a hagyomány szerint háromkirályok (Gáspár, Menyhért és Boldizsár) látogatását a gyermek Jézusnál, Jézus megkeresztelkedését a Jordán folyóban, valamint az általa véghezvitt első csodát a kánai menyegzőn. Jézus megkeresztelkedésének emlékére a katolikus templomokban vizet szentelnek, s ebből a hívek hazavihetnek valamennyit.

Népszokások:

Régebben otthon a szenteltvízzel megitatták az állatokat, hogy ne legyenek az év folyamán betegek, vagy az emberek magukra locsolták, betegségek vagy rontás ellen. Egyes helyeken a ház földjét is meglocsolták, hogy áldás legyen a házon.

A magyarság körében különböző népszokások alakultak ki a századok során, amelyek a vízkereszt ünnepéhez kötődnek. Például Ipolytarnócon, Litkén és Mihálygergén komoly hagyományok kapcsolódnak ehhez az ünnephez. Megszentelték a vízzel a házakat, az ólakat. A bölcsőre is szent vizet hintettek. Házak megszentelésénél alakult ki az a szokás, hogy a házakra a három napkeleti bölcs kezdőbetűjét vésték fel, így: G + M + B. Ez egy 15. századi eredetű szokás. A 16. századtól kezdve pedig a csillagének éneklése vált az ünnep részévé.

(Forrás:Wikipédia)